

SIKKERHEDSFORUMS RETNINGSLINJER FOR STØTTE OG VEJLEDNING TIL HJÆLPERE OG BRUGERE, DER ER BLEVET OFRE FOR MOBNING OG CHIKANE

Det er Sikkerhedsforums (SIF) holdning, at:

- Mobning og chikane ikke kan accepteres, da det kan være skadeligt for den ansattes eller brugerens værdighed og helbred at blive udsat for mobning og chikane
- Dialog er afgørende for, at arbejdspladsen kan sikre et godt arbejdsklima og derved undgå mobning og chikane

Formål

SIF ønsker, i håb om at være med til at forebygge mobning og chikane:

- at definere, hvad mobning og chikane er, for derved at skabe fælles forståelse for, hvad det er
- at give både brugere og handicaphjælpere viden om, hvordan de kan handle og få hjælp, hvis de er udsat for eller vidne til mobning eller chikane

Definition og afgrænsning

Mobning

Det er mobning, når negative handlinger gentagne gange over længere tid rettes mod en person, der har svært ved at forsvare sig imod dem (Eva Gemzøe Mikkelsen, erhvervspsykolog og forsker i mobning på arbejdspladsen).

Man skelner mellem **rovmobning** og **konfliktmobning**:

- **Rovmobning** forekommer, når ofret ikke har gjort noget, som kan fremkalde "mobberens" adfærd. Det kan være tilstrækkeligt, at ofret tilhører en bestemt minoritetsgruppe. Ofret har typisk en særlig udsat position og udpeges derfor som syndebuk.
- **Konfliktmobning** er resultatet af en uløst konflikt, hvor magtbalancen forskydes. I konfliktmobning vil selv den, der ender med at føle sig mobbet, ofte have været medvirkende enten til konfliktens opståen eller til dens optrapning.

Chikane

Chikane er en særlig form for mobning og er et udtryk for en **bevidst** handling med det formål at diskriminere, ydmyge, svække eller true den chikanerede person. Der kan være tale om chikane, hvis handlingen er direkte relateret til en person i forhold til f.eks.

personens køn, alder, etniske baggrund, udseende, religiøse overbevisning eller seksuelle orientering.

Seksuel chikane

Seksuel chikane er en særlig form for mobning. Der er tale om seksuel chikane, når en person regelmæssigt og over længere tid – eller gentagne gange - på grov vis udsættes for **uønsket seksuel opmærksomhed i ord og handling**, som vedkommende opfatter som krænkende.

Uddybning

Det er den forulempedes oplevelse af handlingen, der afgør, om der er tale om mobning eller chikane. Handlingen opleves i så fald som sårende, krænkende, nedværdigende eller uretfærdig. Den krænkede oplever sig ikke i stand til at kunne forsvare sig effektivt imod handlingen.

En handling kan derfor godt opleves som mobning og chikane, selv om den, der udfører den forulempende handling, ikke har haft et bevidst ønske om at forulempe.

Forebyggelse af mobning og chikane

Mobning og chikane kan forebygges, ved at der er en god dialog mellem parterne og ved at eventuelle konflikter tages i opløbet.

SIF anbefaler, at:

1. Arbejdsgiveren tilbyder sine ansatte den lovpligtige **MedarbejderUdviklingsSamtale**, MUS, hvor trivsel, udvikling og det gode samarbejde er omdrejningspunkterne
2. Arbejdsgiveren tager initiativ til den lovpligtige **ArbejdsPladsVurdering**, APV, hvor alle væsentlige forhold i arbejdsmiljøet kortlægges, så de bliver udgangspunkt for en prioritering af de væsentlige indsatsområder for et bedre arbejdsmiljø
3. Såvel brugere som hjælpere tilegner sig viden om håndtering af konflikter og den vanskelige samtale

Hvis du udsættes for mobning og chikane

Det er vigtigt, at du tager det alvorligt, hvis du udsættes for mobning, da det kan have store helbredsmæssige og personlige konsekvenser at blive mobbet og chikaneret over længere tid. Stol på, hvad du selv oplever og mærker (se bilag 1 for mere viden om mobning).

Du kan, både hjælper og bruger, foretage en uformel henvendelse til Arbejdstilsynet, hvis du er i tvivl om, om du eller en anden bliver udsat for mobning eller chikane. Arbejdstilsynets hotline giver råd og vejledning om mobning og chikane. Når du kontakter hotlinen, kommer du til at tale med en medarbejder, der er uddannet til at besvare spørgsmål om mobning og chikane.

Kontakt Arbejdstilsynets hotline:

Ring på telefon **70 12 12 88**.

Tast 4 for hotlinen.

Telefonen er åben: Mandag til torsdag kl. 8-16, fredag kl. 8-15.

<http://www.at.dk/TEMAER/Mobning.aspx>

Kontakt Aarhus kommune

Det er SIFs holdning, at det er i alles interesse, at der skrives ind med fornøden diskretion for ikke at krænke nogen af parternes værdighed. Alle involverede parter skal have ret til en saglig og fair behandling. En henvendelse om mobning og chikane vil derfor blive undersøgt og afklaret.

Udsættes du for mobning og chikane, kan du kontakte:

Støttefunktionen for BPA ordninger – Kontoret for Hjælperordninger

Myndighedsafdelingen Voksenhandicap

Hermodsvej 3-5, 8230 Åbyhøj

Telefon: 87 13 35 00 / 89 40 31 09

Sikker e-mail: myndighedvoksenhandicap@aarhus.dk

Når du har kontaktet Myndighedsafdelingen kan følgende ske:

Tilbud om psykologsamtale og mægling

Ud fra en konkret vurdering, fra myndighedsafdelingen, er der mulighed for:

- tilbud om én og maksimalt fire samtaler med en psykolog fra Falck Healthcare. Samtalen har til formål at yde psykisk førstehjælp og bearbejde hændelsen.
- tilbud om mægling (se bilag 2 om, hvad mægling er) mellem hjælper og bruger, hvis begge parter ønsker det. Mægling kan give mulighed for, at samarbejdet kan fortsætte eller afsluttes på en, for begge parter, værdig måde.

Anmeldelse som arbejdsskade eller erhvervsbetinget lidelse

Er du, som ansat, sygemeldt på baggrund af mobning eller chikane, vil du kunne få vejledning i, hvordan du kan/ skal anmelde det som en erhvervsbetinget lidelse eller i visse tilfælde som en arbejdsskade. Ønsker du vejledning, kan du kontakte Center for Hjælperordningen, CfH, som kan henvise dig til arbejdsmiljøkonsulenten, der er tilknyttet Sikkerhedsforum. CfH har telefonnummer 87 30 40 40.

Når den krænkede part henvender sig til Myndighedsafdelingen

Den modsatte part kan blive indkaldt til en samtale med Myndighedsafdelingen, så begge parter kan høres. Det er en meget følsom sag at blive udsat for mobning eller chikane eller beskyldt for at mobbe eller chikanere, og alle har ret til en saglig og fair behandling.

Sikkerhedsforum

For SEL § 96 - Borgerstyret Personlig Assistance - Aarhus Kommune

www.sikkerhedsforum-aarhus.dk

Der kan blive tale om:

- Overvejelser om, om ansættelsesforholdet skal fortsætte
- En løbende opfølgning fra specialrådgiverne
- At brugeren bliver bedt om at få hjælp til:
  - At have samtaler med en psykolog
  - At bruge en rådgiver til at få lavet en APV og en handleplan. Handleplanerne vil der ligeledes blive fulgt op på
  - At bruge forflytningskonsulent til at få lavet forflytningsbeskrivelser og instruktion af hjælperne

**Vedtaget i Sikkerhedsforum:
d. 11. august 2011**

**Vedtaget af Myndighedsafdelingen for Voksenhandicap, Aarhus Kommune:
d. 8. september 2011**

Retningslinjerne revurderes i december 2012